

De kansen en bedreigingen voor stadsvee ondernemers in de sectoren pluimvee en varkens

Bedrijfsopdracht

I. Lammes

Almere, 3 juni 2015

Aanleiding bedrijfsopdracht

- **Stadsvee symposium juni 2014**
- **Weinig ondernemers?**
- **Wat voor initiatieven zijn er?**
- **Hoeveel?**
- **Veiligheid?**

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Inhoud

- **Geschiedenis stadsvee**
- **Agrarisch ondernemers & Hobbydierhouders**
- **Stadsvee ondernemers**
- **Materiaal en methode onderzoek**
- **Resultaten**
- **Discussie**
- **Conclusie**
- **Aanbevelingen**
- **Casussen**
- **Netwerkmoment**

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Geschiedenis stadsvee

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Agrarisch ondernemers & Hobbydierhouders

- **Wet- en regelgeving is gericht op de landbouwhuisdieren, dieren die voor economische doeleinden gehouden worden (Treep et al., 2004). Hobbydieren vallen ook vaak onder deze wet- en regelgeving, wat als onduidelijk wordt ervaren (RDA, 2003; Treep et al., 2004).**
- **Hobbydierhouders te weinig kennis over wet- en regelgeving en dierziekten (Sijtsema, et al., 2005; Treep et al., 2004).**
- **1 op de 5 (hobby)varkenshouders is niet bewust van geldende wet- en regelgeving. Ondanks dat wet- en regelgeving belangrijk wordt geacht (Sijtsema, et al., 2005).**

Stadsvee ondernemers

“ondernemers die pluimvee en varkens houden voor productiedoeleinden in hobby aantallen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom.”

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Stadsvee ondernemers

Wat zijn de kansen en bedreigingen waar de stadsvee ondernemers in de sectoren pluimvee en varkens in Nederland mee te maken hebben?

Om de hoofdvraag te beantwoorden wordt er gebruik gemaakt van de volgende deelvragen:

- 1. Hoeveel stadsvee ondernemers in de sectoren pluimvee en varkens zijn er actief?**
- 2. Hoe wordt er vormgegeven aan de stadsvee initiatieven in de verschillende sectoren?**
- 3. Waar wordt kennis vandaan gehaald door de stadsvee ondernemers?**
- 4. Wat voor kennisoverdracht ambiëren de stadsvee ondernemers en kan het kenniscentrum groene en vitale stad hier een rol inspelen?**

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Materiaal en methode

- **Enquete**
 - 95 mensen benaderd waarvan 15 belangenverenigingen
 - Respons 22 stadsvee ondernemers (6 leden Bonte Bentheimer)
- **Interviews**
 - Jan Eelco Jansma
 - Gerdien Kleijer
 - Anne Kloek
 - Helmer Wieringa
- **SWOT confrontatiematrix**
- **Kaart**

Resultaten enquête

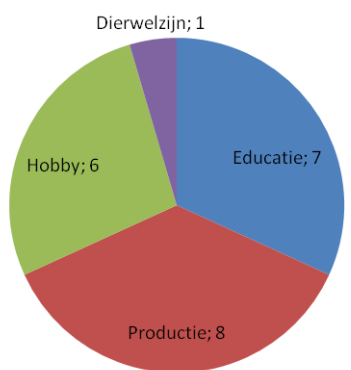
De uitkomsten zijn onderverdeeld in:

- 1. Algemene kenmerken van de stadsvee ondernemers**
- 2. Vergaring van kennis over wet- en regelgeving**
- 3. Preventie dierziekten en zoönosen**
- 4. Handelen bij een zoönosen**
- 5. Handelen bij een besmettelijke dierziekte**
- 6. Behoeftte aan kennis**

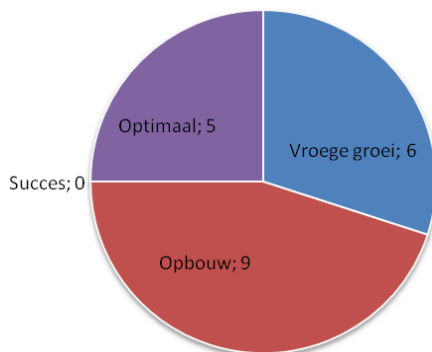

Resultaten enquête

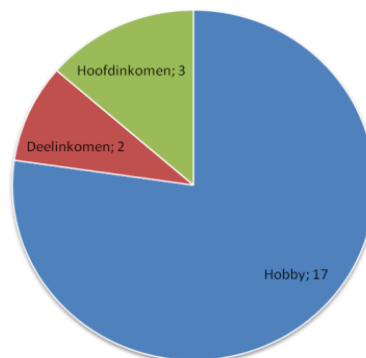
1. Algemene kenmerken van de stadsvee ondernemers

Figuur 1 Motivatie om stadsvee onderneming op te zetten

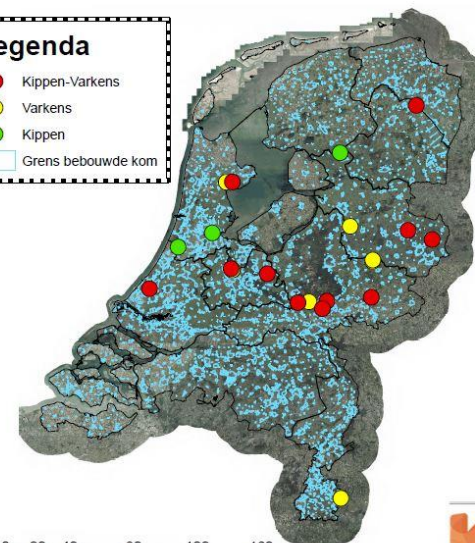
Figuur 2 Fase waarin de onderneming verkeerd

Figuur 3 Financiële bijdrage onderneming

Stadsvee ondernemers

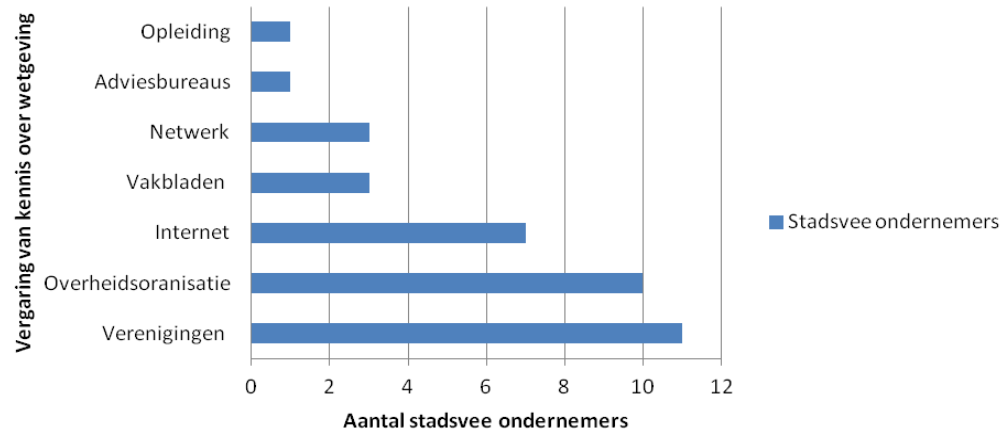
Op de kaart zijn de 21 stadsvee ondernemers weergegeven, welke hebben meegewerkt aan het onderzoek. De definitie voor stadsvee ondernemers is: ondernemers die kippen en/of varkens houden voor productiedoelende in hobby aantallen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom.

Stadsvee ondernemers in Nederland 2015
Auteur: Isabel Lammes
In opdracht van Kenniscentrum Groene en Vitale Stad.
Almere, juni 2015

Resultaten enquête

2. Vergaring van kennis over wet- en regelgeving

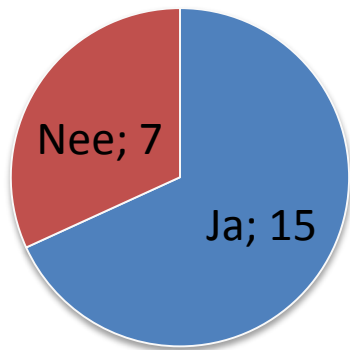
Figuur 4 Vergaring van kennis over wetgeving

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

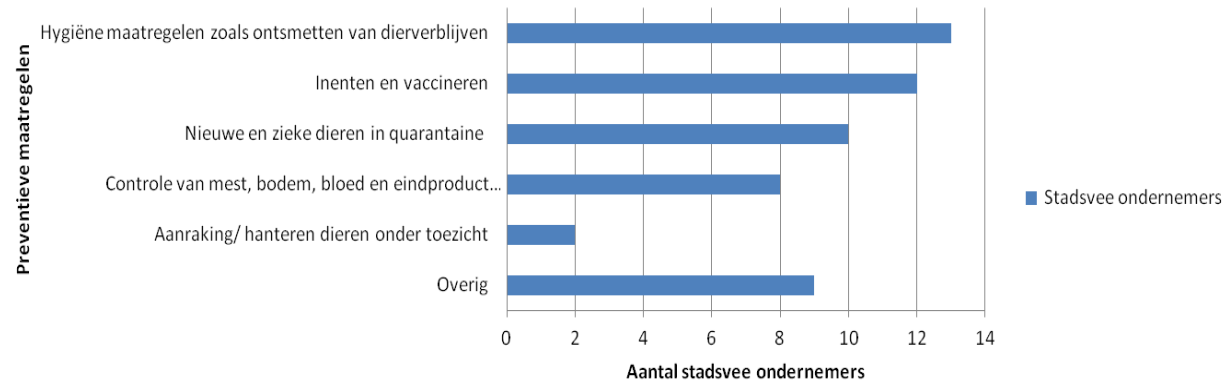

Resultaten enquête

3. Preventie dierziekten en zoönosen

Figuur 5 Weten wat zoönosen zijn

Figuur 6 Preventie maatregelen tegen ziekte uitbraken en zoönosen

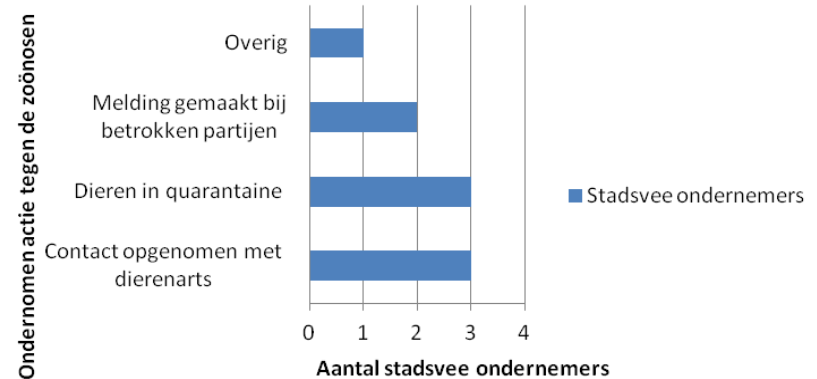

Resultaten enquête

4. Handelen bij een zoönosen

Figuur 7 Zoönosen bij (dieren) stadsvee ondernemers

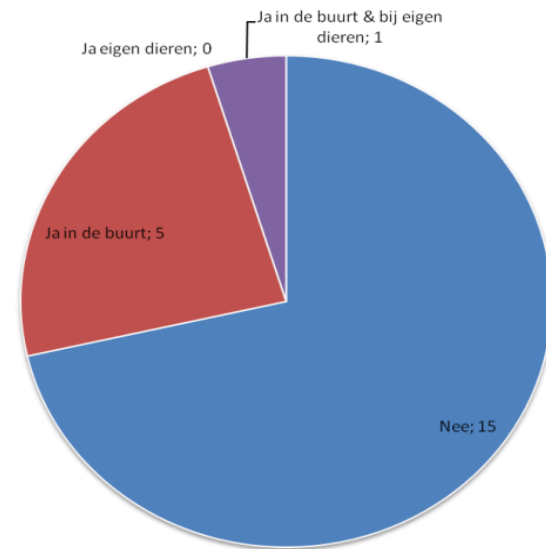
Figuur 8 Ondernomen actie tegen de zoönosen

Resultaten enquête

5. Handelen bij een besmettelijke dierziekte

“Ophokken pluimvee was niet goed te realiseren op dat moment (door gebroken ruggenwervel van mezelf). Verder is het naar mijn mening een absurde maatregel voor normaal echt vrij scharrelende ganzen, eenden en kippen, die natuurlijk gedrag kunnen vertonen. Miljoenen vogels vliegen ook vrij rond.”

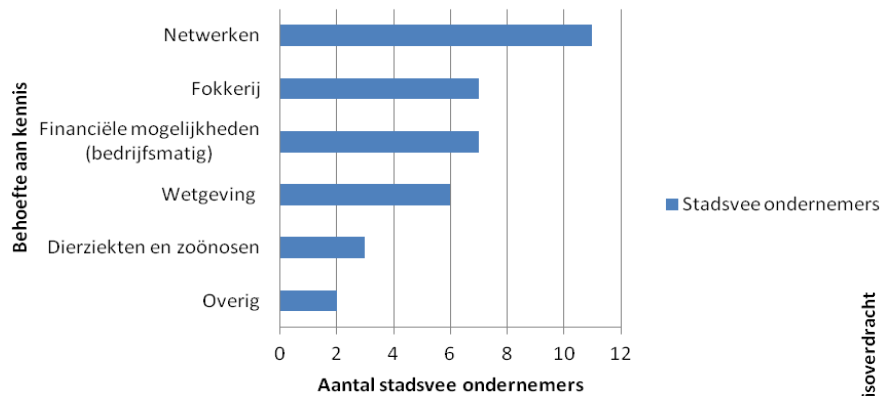

Figuur 9 Voorkomen besmettelijke dierziekte bij (dieren) stadsvee ondernemers

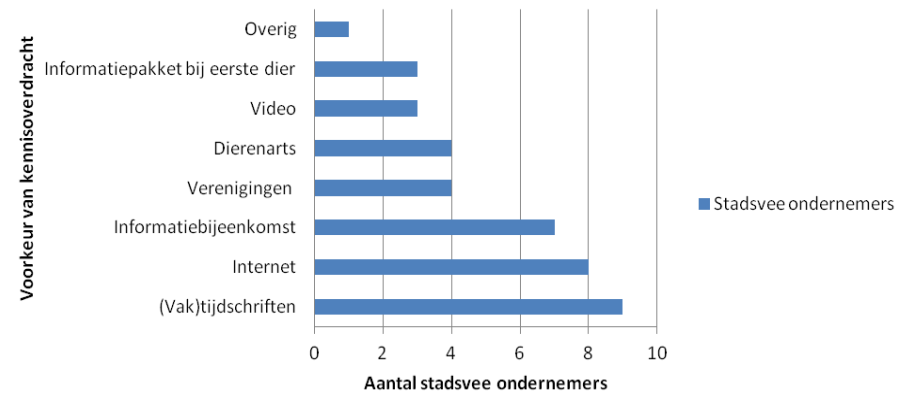

Resultaten enquête

6. Behoefte aan kennis

Figuur 10 Behoefte aan kennis van stadsvee ondernemers

Figuur 11 Voorkeur van kennisoverdracht

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Resultaten interviews

Tabel 5 SWOT analyse vanuit oogpunt van de experts over stadsvee ondernemers

Sterke punten <i>Interne elementen met betrekking op de sterke punten van de organisatie of het product.</i>	Zwakke punten <i>Interne elementen met betrekking op de zwakke punten van de organisatie of het product.</i>
<ul style="list-style-type: none">- Kennis: kwaliteit voedsel en dierenwelzijn- Verantwoordelijkheid: kwaliteit voedsel en dierenwelzijn- Organisatie: combinatie recreatie en productie)- Gastheerschap en klantenbinding- Vaak gedreven door idealen	<ul style="list-style-type: none">- Organisatie- Bureaucratie- Arbeidsintensiviteit- Onwetendheid- Hobbymatige aanpak en uitstraling- Vaak gedreven door idealen- Verdienmodel lastig
Kansen <i>Externe elementen met betrekking tot positieve ontwikkelingen, gebeurtenissen en invloeden waaraan de organisatie of het product onderhevig is</i>	Bedreigingen <i>Externe elementen met betrekking tot negatieve ontwikkelingen, gebeurtenissen en invloeden waaraan de organisatie of het product onderhevig is.</i>
<ul style="list-style-type: none">- Verdienmodel- (Toezicht) kwaliteit en verantwoordelijkheid voedsel en dierenwelzijn- Bijdrage bewustzijn en educatie- Bijdrage aan beleidsvoorstellen- Natuurbeheer	<ul style="list-style-type: none">- Onbegrip stedeling- Onwetende burgers en bestuurders en media.- Grootschalige landbouw negatief t.o.v. kleine initiatieven.- Kopie marketingverhaal door grote retail- Dierziektes en <u>zoönosen</u>- Bureaucratie door regels overheid- Verdienmodel lastig

SWOT confrontatiematrix

SWOT Matrix	Kansen	Verdienmodel	Kwaliteit toezicht	Bijdrage bewustzijn en beleid	Natuurbeheer	Bedreigingen	Onbegrip en onwetendheid	Grootschaligheid v.s. kleinschalig	Dierziekten	Bureaucratie	+	-
Sterke punten												
Gedrevenheid/ verantwoordelijkheid	+	+0	+	+		+	+	+	0		6,5	
Verbinding stad&natuur	+	+	+	+		+	+	0	0		6	
Gastheerschap	+	+	+	+		+	+	-	0		6	1
Zwakke punten												
Bedrijfsvoering hobbymatig	+	-	0	0/-		-	-	-	-		1	5,5
Arbeidsintensief	-	-	-	-		0	-	-	-			7
Onwetendheid ondernemers	-	-	-	-		-	-	-	-			8
+	4	2,5	3	3		3	3	1	1		40	
-	2	3	2	2,5		2	3	4	1			41

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

SWOT confrontatiematrix

SWOT Matrix	Kansen	Verdienmodel	Kwaliteit toezicht	Bijdrage bewustzijn en beleid	Natuurbeheer	Bedreigingen	Onbegrip en onwetendheid	Grootschaligheid v.s. kleinschalig	Dierziekten	Bureaucratie	+	-
Sterke punten												
Gedrevenheid/ verantwoordelijkheid	+	+0	+	+		+	+	+	0		6,5	
Verbinding stad&natuur	+	+	+	+		+	+	0	0		6	
Gastheerschap	+	+	+	+		+	+	-	0		6	1
Zwakke punten												
Bedrijfsvoering hobbymatig	+	-	0	0/-		-	-	-	-		1	5,5
Arbeidsintensief	-	-	-	-		0	-	-	-			7
Onwetendheid ondernemers	-	-	-	-		-	-	-	-			8
+	4	2,5	3	3		3	3	1	1		40	
-	2	3	2	2,5		2	3	4	1			41

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

SWOT confrontatiematrix

SWOT Matrix	Kansen	Verdienmodel	Kwaliteit toezicht	Bijdrage bewustzijn en beleid	Natuurbeheer	Bedreigingen	Onbegrip en onwetendheid	Grootschaligheid v.s. kleinschalig	Dierziekten	Bureaucratie	+	-
Sterke punten												
Gedrevenheid/ verantwoordelijkheid	+	+0	+	+		+	+	+	0	6,5		
Verbinding stad&natuur	+	+	+	+		+	+	0	0	6		
Gastheerschap	+	+	+	+		+	+	-	0	6	1	
Zwakke punten												
Bedrijfsvoering hobbymatig	+	-	0	0/-		-	-	-	-	1	5,5	
Arbeidsintensief	-	-	-	-		0	-	-	-		7	
Onwetendheid ondernemers	-	-	-	-		-	-	-	-		8	
+	4	2,5	3	3		3	3	1	1	40		
-	2	3	2	2,5		2	3	4	1			41

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

SWOT confrontatiematrix

SWOT Matrix	Kansen	Verdienmodel	Kwaliteit toezicht	Bijdrage bewustzijn en beleid	Natuurbeheer	Bedreigingen	Onbegrip en onwetendheid	Grootschaligheid v.s. kleinschalig	Dierziekten	Bureaucratie	+	-
Sterke punten												
Gedrevenheid/ verantwoordelijkheid	+	+0	+	+		+	+	+	0		6,5	
Verbinding stad&natuur	+	+	+	+		+	+	0	0		6	
Gastheerschap	+	+	+	+		+	+	-	0		6	1
Zwakke punten												
Bedrijfsvoering hobbymatig	+	-	0	0/-		-	-	-	-		1	5,5
Arbeidsintensief	-	-	-	-		0	-	-	-			7
Onwetendheid ondernemers	-	-	-	-		-	-	-	-			8
+		4	2,5	3	3		3	3	1	1	40	
-		2	3	2	2,5		2	3	4	1		41

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

SWOT confrontatiematrix

SWOT Matrix	Kansen	Verdienmodel	Kwaliteit toezicht	Bijdrage bewustzijn en beleid	Natuurbeheer	Bedreigingen	Onbegrip en onwetendheid	Grootschaligheid v.s. kleinschalig	Dierziekten	Bureaucratie	+	-
Sterke punten												
Gedrevenheid/ verantwoordelijkheid	+	+0	+	+		+	+	+	0		6,5	
Verbinding stad&natuur	+	+	+	+		+	+	0	0		6	
Gastheerschap	+	+	+	+		+	+	-	0		6	1
Zwakke punten												
Bedrijfsvoering hobbymatig	+	-	0	0/-		-	-	-	-		1	5,5
Arbeidsintensief	-	-	-	-		0	-	-	-			7
Onwetendheid ondernemers	-	-	-	-		-	-	-	-			8
+	4	2,5	3	3		3	3	1	1		40	
-	2	3	2	2,5		2	3	4	1			41

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Discussie

- **Vergelijkbare studies**
- **Respondenten niet representatief NL**
- **Beoordeling eigen kennis**

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Conclusie

Stadsvee ondernemers: verschillende vormen & maten

- **Sterk punt:** gedrevenheid
 - **Zwak punt:** onwetendheid
 - **Kans:** verdienmodel
 - **Bedreiging:** dierziekten
-
- **De helft stadvee ondernemers behoefte aan kennis.
Meer onderzoek nodig → Rol kenniscentrum?**

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Aanbevelingen

- **Andere term of definitie voor stadsvee ondernemers**
- **Meer diersoorten in onderzoek betrekken**
- **Belangrijkste SWOT kwesties nader onderzoeken**
- **Helpen bij de ontwikkeling van (gemeente)beleid**
- **Kennis aanbieden → stopmotion film**

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Einde van de presentatie

Bedankt voor uw aandacht!

Zijn er nog vragen?

Kenniscentrum
Groene en vitale stad

Casussen

Casus 1: De benaming stadsvee ondernemer

Het aantal stadsvee ondernemers dat heeft deelgenomen aan het onderzoek staat niet in verhouding tot het aantal dat Nederland rijk is. De reden hiervoor is waarschijnlijk dat de doelgroep zich niet aangesproken voelt tot de benaming stadsvee ondernemer. Het onderdeel stad wordt enerzijds gezien als belemmering omdat grotere ondernemers vaak aan de buitenranden van de stad de dieren hebben gevestigd. Anderzijds vallen andere respondenten over het woord ondernemer omdat het houden van dieren door deze groep als hobby wordt gezien. De gehanteerde definitie voor stadsvee ondernemers in dit onderzoek luidde:

ondernemers die pluimvee en varkens houden voor productiedoeleinde in hobby aantallen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom.

Dit maakt de doelgroep breed interpreteerbaar waardoor uiteenlopend van; particulieren met een overtuiging, stads- en kinderboerderijen en agrarische ondernemers met een (hobby)neventak binnen de doelgroep vallen.

Om bij toekomstig onderzoek meer respondenten te kunnen benaderen leg ik aan u de volgende vragen voor:

1. Waar denkt u aan bij het horen van de term stadsvee ondernemers?
2. In hoeverre komt uw antwoord overeen met de bovengestelde definitie?
3. Wat moet er volgens u veranderd worden aan de term en/ of aan de gehanteerde definitie, zodat stadsvee ondernemers zich in vervolgonderzoek wel aangesproken voelen?

Casussen

Casus 2: Inspelen op de kennisbehoefte van stadsvee ondernemers

Uit het onderzoek bleek dat de helft van de stadsvee ondernemers behoefte heeft aan meer kennis, waarbij de meeste belangstelling uit gaat naar netwerken/ het creëren van een netwerk. De stadsvee ondernemers krijgen kennis het liefste aangereikt via een (vak)tijdschrift of het internet. De kennis omtrent wet- en regelgeving wordt door de stadsvee ondernemers voornamelijk opgedaan via verenigingen en internet. Toch blijkt uit het onderzoek dat onwetendheid bij de stadsvee ondernemers een zwak punt is.

Om de toekomst van de sector naar een professioneler niveau te kunnen begeleiden leg ik aan u de volgende vragen voor:

1. Hoe kan volgens u een *win-win situatie* gecreëerd worden waarbij de stadsvee ondernemers mogelijkheden hebben tot netwerken en kennis opname via een tijdschrift of internet?
2. Wat is uw advies aan de sector ten behoeve van verdere professionalisering?
3. In hoeverre denkt u dat het creëren van opleidingen en kwaliteitskeurmerken kan bijdragen aan de professionaliteit en daarmee de toekomst van de stadsvee ondernemers?

